

Dosarul nr. 2ra-1536/22 (2-16169215-01-2ra-25102022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – E. Badan-Melnic
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – N. Budăi, d. Băbălău, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ursu Iurie și Ursu Nina împotriva lui Ursu Toma și Ursu Glicheria cu privire la încasarea compensațiilor pecuniare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian, fiind menținută hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 03 iunie 2016, Ursu Iurie și Ursu Nina au depus o cerere de chemare în judecată către Ursu Toma, solicitând: de a se încasa de la pârât, în beneficiul lui Ursu Iurie compensația pecuniară pentru îmbunătățirile aduse apartamentului numărul 2 din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A, număr cadastral XXXXXXXXXXXXX; de a se încasa de la pârât, în beneficiul Ninei Ursu, compensația pecuniară pentru îmbunătățirile aduse apartamentului numărul 2 din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A, număr cadastral XXXXXXXXXXXXX; precum și de a compensa cheltuielile de judecată suportate de reclamantii.

În cadrul ședinței de judecată din 08 mai 2018, reclamantii au depus o cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care au solicitat de la pârâții Ursu Toma și Ursu Glicheria încasarea în beneficiul lui Ursu Iurie a compensației pecuniare pentru lucrările și materialele de construcție folosite la efectuarea lucrărilor de construcție capitală, efectuate la bunul imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, în mărime de 1131483,34 lei; încasarea de la pârâți în favoarea lui Ursu Iurie a compensației pecuniare pentru lucrările și materialele de

construcție folosite la efectuarea lucrărilor de reparație capitală efectuate în interiorul bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, în mărime de 379776,82 lei; încasarea de la pârâți în beneficiul lui Ursu Iurie a compensației pecuniare pentru lucrările de construcție a gardului capital cu poartă, amplasat pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, în mărime de 251739,19 lei; încasarea de la pârâți în beneficiul lui Ursu Iurie a compensației pecuniare pentru lucrările de pavare efectuate pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, în mărime de 34342,56 lei; încasarea de la pârâți în beneficiul lui Ursu Iurie a compensației pecuniare pentru lucrările de plantare și îngrijire a spațiilor verzi de pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX în mărime de 22300 lei; încasarea de la pârâți în folosul Ninei Ursu a compensației pecuniare pentru lucrările efectuate la bunul imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, individualizate în contractul din 09 aprilie 2014, dintre SRL „Galascom PVC”, în calitate de antreprenor, și Ursu Nina, în calitate de beneficiar, și din cadrul contractului de vânzare-cumpărare nr. 0041 din 03 septembrie 2014 dintre antreprenorul SRL „Prosper Building” și beneficiarul Ursu Nina, în mărime de 1818,80 euro; compensarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată.

Inițial, în cererea de chemare în judecată, depusă la 03 iunie 2016, reclamantii au invocat că la 03 iunie 1993, Ursu Toma le-a donat lui Ursu Iurie și Ursu Valeriu, apartamentul numărul 2 din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A.

Prin hotărârea din 10 martie 2014 a Judecătoriei Grigoriopol, contractul de donație nr. 4-2470 din 03 iunie 1993 a fost anulat, din motiv că Ursu Toma a fost indus în eroare referitor la natura contractului. Hotărârea în cauză a devenit irevocabilă.

La 16 octombrie 2014, Ursu Toma s-a adresat cu o acțiune în judecată, solicitând evacuarea lui Ursu Iurie și a lui Ursu Valeriu, împreună cu membrii familiilor lor, a bunurilor acestora din apartamentul numărul 2, situat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A.

Prin hotărârea din 26 august 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă, fiind dispusă evacuarea lui Ursu Iurie, lui Ursu Valeriu, împreună cu membrii familiilor lor, a bunurilor acestora, din apartamentul numărul 2 din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A. Hotărârea din 26 august 2015 a rămas irevocabilă, ca urmare a nedeunerii în termen legal a cererii de apel.

Reclamantii au menționat că, în perioada de timp dintre 03 iunie 1993 – 24 iunie 2014, au efectuat lucrări de construcție și lucrări de renovare (capitale) a bunului imobil – apartamentul numărul 2 din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXXXXXX, 28A, fiind în acea perioadă proprietari ai acestuia. În prezent, proprietar este Ursu Toma, dar, ca efect al declarării nulității contractului de donație nr. 4-2470 din 03 iunie 1993, părțile urmează a fi repuse pe poziția inițială – lui Ursu Toma i-a fost restituit bunul dat, însă acesta din urmă urmează să restituie reclamanților, investițiile efectuate în el, datorită cărora valoarea sa a crescut cu 90%.

Ursu Iurie a invocat că în perioada de timp de referință a efectuat următoarele tipuri de lucrări: a schimbat acoperișul, podeaua; a construit o bucătărie, coridor, baie și veceu; a schimbat podul, ușile și ferestrele uzate total; pereții din interior au fost tencuiți și vopsiți; pereții din exterior, la fel, au fost tencuiți și zugrăviți; a fost construit un garaj; gardul a fost reconstruit, a fost schimbată poarta; s-a construit o saună și piscină, ograda a fost betonată, iar ocolurile pentru animale au fost

reconstruite.

Ursu Nina s-a căsătorit cu Ursu Iurie la 04 iunie 2010. În perioada căsniciei cu acesta a contribuit și ea, în limita posibilităților financiare, la renovarea aceluiși bun imobil. Astfel, aceasta a invocat că, prin contractul din 09 aprilie 2014, încheiat cu SRL „Galascom PVC”, a comandat anumite bunuri și lucrări în valoare de 700 de euro. Prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 0041 din 03 septembrie 2014, aceasta s-a înțeles cu SRL „Prosper Building” ca ultima să producă construcții din PVC și/sau aluminiu, inclusiv livrarea, instalarea lor, fiind achitat prețul de 755 de euro. Astfel, reclamanta susține că a efectuat o investiție în apartamentul nominalizat în valoare de cel puțin 1455 de euro.

Ulterior, reclamantii au depus o cerere de concretizare a pretențiilor, potrivit căreia au invocat că, în baza încheierii instanței din 26 octombrie 2016, a fost dispusă o expertiză judiciară în construcții. Ca rezultat, a fost întocmit Raportul de expertiză nr. 347 din 26 septembrie 2017 de către expertul judiciar Achimov Anatolie. Reclamantii au precizat că lucrările efectuate de reconstrucție, construcție a bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, precum și pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, au fost executate în perioada de timp dintre 1993-2004. Ursu Iurie, în perioada dintre 03 iunie 1993 și până la 10 aprilie 2014, a fost proprietar al bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, precum și a terenului cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, iar în perioada de timp 10 aprilie 2014 – 26 septembrie 2015, a fost posesor al acestora. Valoarea totală a lucrărilor de renovare (capitale) la bunurile date constituie suma de 1819623,91 lei, dintre care: 1131483,34 lei – costul lucrărilor constructive și materialelor de construcție folosite la efectuarea lucrărilor capitale la bunul imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX; 379776,82 lei – prețul lucrărilor și materialelor folosite la reparația capitală din interiorul acestui bun imobil; 251739,19 lei – costul lucrărilor de construcție a gardului capital cu poartă, amplasat pe terenul cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX; 34342,56 lei – prețul lucrărilor de pavare efectuate pe același teren; 22300 lei – costul lucrărilor de plantare și îngrijire a spațiilor verzi de pe terenul în cauză.

Astfel, reclamantul Ursu Iurie a cerut instanței de judecată ca să-i adjudece din contul pârâților suma totală de 1819623,91 lei, iar reclamanta Ursu Nina a solicitat să fie încasată de la pârâți suma de 1818,80 euro, care reprezintă valoarea lucrărilor efectuate de ea la bunul imobil în litigiu, individualizate conform contractului din 09 aprilie 2014, încheiat cu SRL „Galascom PVC” și contractului de vânzare-cumpărare nr. 0041 din 03 septembrie 2014.

Pretențiile înaintate în raport cu ambii pârâți se bazează pe faptul că, potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, proprietari devălmași al bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX sunt Ursu Toma și Ursu Glicheria.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea civilă înaintată de Ursu Iurie și Ursu Nina împotriva lui Ursu Toma și Ursu Glicheria cu privire la încasarea compensațiilor pecuniare pentru lucrările de construcție și materialele de construcție folosite la efectuarea lucrărilor de construcție capitală, lucrările de construcție și materialelor de construcție folosite la efectuarea lucrărilor de reparație capitală din interiorul bunului imobil, lucrările de construcție a gardului capital cu poartă, lucrările de pavare și lucrările de plantare și îngrijire a plantațiilor verzi, efectuate la bunul imobilul cu numărul cadastral

XXXXXXXXXXXXX; încasarea compensațiilor pecuniare pentru lucrările efectuate la bunul imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXX, individualizate în contractul din 09 aprilie 2014 dintre „Galascom” SRL și Ursu Nina și contractul de vânzare-cumpărare nr. 0041 din 03 septembrie 2014, dintre „Prosper Building” SRL și Ursu Nina, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian, fiind menținută hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că speței îi sunt aplicabile, de principiu, normele ce se referă la dreptul reclamanților Ursu Iurie și Ursu Nina, în virtutea calității lor de posesori de bună-credință a bunului imobil, de a cere despăgubiri pentru îmbunătățirile aduse bunului imobil, dar ține de obligația lor să facă dovada acelor îmbunătățiri invocate și a valorii lor concrete. Astfel, instanțele inferioare în mod temeinic au apreciat critic concluziile din raportul de expertiză efectuat pe marginea prezentului litigiu, respectiv nu se poate determina o anumită valoare probantă a acestuia care să încadreze în rigorile de concludență informația conținută în raport și concluziile formulate de expertul judiciar. Or, din raportul de expertiză nu poate fi stabilit cu certitudine care lucrări de îmbunătățire a imobilului au fost efectuate într-o anumită perioadă sau alta, precum și nu este stabilit costul lucrărilor în coraport cu perioada de timp concretă. De asemenea, incertitudinea legată de valoarea și determinarea îmbunătățirilor pretinse, nu a fost înlăturată prin proba cu martori.

La 16 septembrie 2022, la Curtea Supremă de Justiție a fost înregistrat recursul declarat de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian, prin care a fost solicitată casarea deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar s-au invocat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la 14 iulie 2022 (f.d. 169, vol. III), fiind recepționată de avocatul Cotună Andrian la 18 iulie 2022 (f.d. 188, vol. III).

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursul declarat de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian, înregistrat la 16 septembrie 2022 (f.d. 174-187, vol. III), este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian, urmează a fi declarată inadmisibilă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului

Cotună Andrian.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ursu Iurie și Ursu Nina, prin intermediul avocatului Cotună Andrian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Victor Burduh